

2 DODEN BIJ TREINBESCHIETING WW2- MEI 1944

Hoewel ik me als jongen nog goed kan herinneren dat een geallieerd vliegtuig een duikvlucht maakte en ik vervolgens angstaanjagend mitraillevuur hoorde, had ik er geen notie van dat het doelwit een passerende trein was, die werd beschoten. Om hierover een zo getrouw mogelijk beeld te schetsen, moest ik opnieuw de hulp inroepen van het Historisch Genootschap. In zijn jaarboek van 2013 staat een waar gebeurd verhaal dat door Mar Broekhuizen, de moeder van de huidige voorzitter van de vv. Heerjansdam Peter van der Linden, aan het papier is toevertrouwd. Zij tekent treffend de onverwachte oorlogsomstandigheden waarmee moest worden omgegaan en de angsten die steeds weer werden doorgemaakt. In verband met de lengte heb ik enkele zinnen weggelaten zonder geweld aan de inhoud te doen.

“Het is oorlog, het zal 1943 of 1944 zijn. Alles is anders dan voor de oorlog maar je gaat aan dingen wennen. Ik rijd op een erbarmelijke fiets elke dag naar school in Rotterdam. Af en toe hebben we vrij als het koud is en er weer geen brandstof is. We kijken nergens meer van op. De Duitsers vinden het nodig om de polder, waar ik woon, onder water te zetten. Met een legertje vrijwilligers wordt er met man en macht gewerkt

om een dijk rondom ons huis en het bedrijf te leggen zodat we droog blijven. Vreemd om opeens op een soort eilandje te wonen met water rondom. We hebben een roeiboot. Joost mag het weten waar die vandaan gekomen is, maar we kunnen roeien en ik maak daar gretig gebruik van. Met een paar buurtkinderen stap ik in de boot en we roeien tot we niet meer verder kunnen, tot de spoorlijn. We zien een trein aankomen uit de richting Rotterdam, leuk om daar zo dicht bij te zijn vanaf het water. Maar opeens duikt er een vreemd vliegtuig naar beneden, er is een hevig geratel, de trein wordt beschoten en het vliegtuig is weer even snel verdwenen als het gekomen is. Wij zien het met verbazing aan. De trein is stuk en blijft staan, passagiers stappen uit en komen haastig en verschrikt de spoorlijn uitgelopen. Ik laat me van mijn beste kant zien en laat een paar vrouwen in de boot stappen en roei hen tot de Groene Steeg waar we niet verder kunnen. Zij bedanken ons en lopen verder terug, richting Zwijndrecht. Als we eindelijk weer naar huis terug geroeid zijn, zien we tot onze verbazing dat we door een stel doodongeruste ouders opgewacht worden. De beschieting is natuurlijk door iedereen gehoord en zij dachten ons niet meer levend terug te zien. Gek. Ik ben me van geen kwaad bewust en het ergste is de straf die ik krijg. “Er wordt niet meer geroeid. Je komt de boot niet meer in.”

Bij de beschieting vielen twee doden en enkele gewonden.

HEERJANSDAM OPNIEUW IN GROOT GEVAAR.

Een ander onverwachte gebeurtenis in de oorlog vond plaats op zondag 17 september 1944. Over het grote gevaar dat Heerjansdam toen bedreigde is niet zoveel bekend.

Het grootste schip dat ooit in het kleine Heerjansdamse haventje aanmeerde voer onder de nazivlag. Het bleek vol met munitie en granaten te zijn geladen. Niemand had enig vermoeden van het naderende gevaar. Hoewel de Duitsers nieuwsgierigen op afstand hield, speelden we als kinderen op het erf in afwachting van het moment waarop we naar de kerk moesten, die zich aan de andere kant van de straat bevond, naast het oude

gemeentehuis. Waar we als kinderen geen probleem mee hadden was de mededeling dat de kerkdienst niet door zou gaan. De Duitsers sommeerden ons vervolgens zoveel mogelijk binnen te blijven. Zij onderkenden het grote gevaar mede door het feit dat in de vroege ochtend al een verkenningsvliegtuig rond ons gebied cirkelde. Blijkbaar waren de Engelsen door het ondergrondse verzet geïnformeerd, zo werd beweerd. Op het gemeentehuis naast de kerk zwaaide Bas van Dijk (mijn oom) de scepter als conciërge. Op zijn advies verhuisden wij naar het gemeentehuis met de gedachte dat we daar veiliger zouden zijn. Hoe naïef kun je zijn in je onwetendheid. Het opblazen van het munitieschip zou een groot gedeelte van Heerjansdam hebben weggeblazen. Zelfs toen de commandant het gemeentehuis passeerde met de mededeling "sehr gefährlich" en vertrok naar elders, drong het door dat Heerjansdam in groot gevaar was. In de namiddag naderde een geallieerd vliegtuig met de opdracht het schip met al zijn vernietigingstuig tot zinken te brengen.

ONVERKLAARBAAR

Het is altijd onverklaarbaar gebleven waarom dit schip niet werd aangevallen en gespaard is gebleven, terwijl het vliegtuig de aanval koos op twee binnenvaartschepen die gecamoufleerd ondergedoken lagen in de grienden van het Develsluise haventje. De bemanning van deze schepen had geweigerd om voor de vijand te werken. Wonder boven wonder viel er bij deze aanval slechts één gewonde. Heerjansdam bleef andermaal gespaard voor een catastrofe.

Het oude gemeentehuis waar na een trouwerij de lange oude onderbroeken al weer snel werden opgehangen.

Joop van der Ent

e-mail : joopvanderent@upcmail.nl